

BEZPEČNOSTNÍ SEMINÁŘ

1. Něco ze statistiky o nehodách
2. Úkony pro přistání
3. Maximum bezpečnosti při přistání

Statistika NTSB 2006-2010

National Transport Safety Board (USA) - www.nts.gov

Od 1.1.2006 do 31.12.2010 - 7 obětí v balónech v USA nepočítaje posádku GB.

13/4/2007

Pilot balónu s 5 pasažéry ; silný vítr (10kt nárazy 20). Klesání do drátů, topení náraz do drátů, ty přerval, koš narazil do země, koš 2x odskočil vypadli 2 pasažéři, koš dopadl na jednoho z nich a táhl ho po poli. †

10/08/2007

Fiesta, start za klidu, vítr zesílil. Pilot pozorval jiný balón, který narazil do domu a zjistil, že padá do drátů. Topení, zachycení koše na horním drátu. Topení nepomohlo, hodil lano posádce na zemi, ta ho zkoušela odtáhnout rukama a autem. Pak se náhle koš uvolnil přetopený balón začal prudce vzůru „like rocket“, vypadl pasažér...†

11/16/2007

Při přistávacím manévru se střetl héliový balón s drátý... Vítr 12kts † †

08/17/2008

Při kotveném letu pilota bez platné licence došlo z nezjištěných příčin k úniku paliva, požáru a explozi jedné z palivových lahví. Pilot vyskočit z koše †

Statistika NTSB 2006-2010

09/07/2008

Pilot přistává za lesem, brzdí o stromy, velmi tvrdé přistání, praská (*neschválené*) šroubení, okamžitý intenzivní požár. †

10/10/2008

Náraz balónu do drátů †

Ve které fázi letu se tyto fatální nehody staly?

- Kotvený let - 1
- Let v přízemní výšce - 2
- Přistání - 4

Zkusme ještě podobnou statistiku „jen“ pro zranění. Stejně období, USA

- Jiná příčina - 5
- Start - 3
- Let v přízemní výšce - 6
- Přistání - 37 (!) zranění => Ke 3/4 zranění dojde při přistání

Častým soupeřem mimo událostí je silný vítr. Limity uvedené v FM jsou balónu, ne pilotní!

Komu by to nestačilo, může ještě nastudovat <http://www.aaib.gov.uk/>

Opáčko postupů pro přistání....

3.8.1 Tvrdé přistání

Přistání při klesání rychlostí 4 m/s nebo vyšší.

Osoby	Poučit pasažéry o správné přistávací pozici, držení se madel, s nohama mírně pokrčenýma pro zmírnění nárazu. Uložit všechny volné předměty. Připravit se na tvrdé přistání.
Koš	Pomocí rotačního ventilu (pokud jím balón vybaven) natočit balón tak, aby přistál na delší stranu koše.
Doprovod	Informovat o tvrdém přistání.
Láhve	Uzavřít ventily a vypustit palivové hadice před dotekem se zemí.
Červená šňůra	Připravená v ruce, naplno otevřít ZVV těsně nad zemí.

3.8.2 Rychlé přistání

Rychlost větru při přistání je vyšší než 7.5 m/s.

Osoby	Poučit pasažéry o správné přistávací pozici. Uložit volné předměty. Držet se lanových madel, zády po směru letu. Zaujmout nízkou pozici s pokrčenýma nohama, zapřít se zády a rameny proti přední hraně koše. Připravit se na tvrdé přistání, převrácení koše a tažení po zemi velkou rychlostí. Opustit koš až zcela zastaví a pouze na pokyn pilota.
Koš	Pomocí rotačního ventilu (pokud je jím balón vybaven) natočit balón tak, aby přistál na delší stranu koše.
Prostor	Vybrat velkou volnou plochu nebo plochu chráněnou svahem, bez elektrického vedení.
Doprovod	Informovat o rychlém přistání.
Klesání	Pozvolná.
Láhve	Uzavřít ventily a vypustit palivové hadice před dotekem se zemí.
Červená šňůra	Připravená v ruce, naplno otevřít ZVV těsně nad zemí.

délka vlečení až několik stovek metrů
lze zkrátit tvrdším dosednutím, ale tím
zase vzroste riziko zranění

Opáčko postupů pro přistání....

4.7 PŘISTÁNÍ

Přistání je nejkritičtější částí každého letu a je důležité, aby balón bezpečně přistál na co nejdostupnějším místě. Přiblížení má být provedeno tak, aby došlo k co nejmenšímu vyrušení lidí a zvířat v okolí.

Přiblížení na přistání:

Informace	Informovat doprovod o přistání, nebo pouze o nácviku přiblížení.
Poučení pasažérů	Znovu poučit pasažéry o přistání.
Koš	Pomocí rotačního ventilu (pokud je jím balón vybaven) natočit balón tak, aby přistál nejprve na delší stranu koše, zástěrkou směrem dolů.
Hořáky	Zkontrolovat, zda jsou všechny hořáky funkční a jsou připojeny k lahvám s palivem.
Místo přistání	Vyberte pole ve směru po větru, dostatečně velké pro aktuální povětrnostní podmínky. Prostor musí být bez elektrického vedení nebo jiných překážek.
Ovládací šňůra	Ověřit, že máte ovládací šňůry po ruce.
Klesání	Klesat na zvolené místo přistání.

Přistání:

Klesání	Vyklesat do výšky 1 m nad zem.
Palivo	Je-li to praktické, zhasnout zapalovací hořáky a uzavřít ventily na lahvích.
Pasažéři	Ujistit se, že jsou pasažéři ve správné přistávací pozici.
Ventilování	Otevřít paraventil a držet otevřený, dokud se balón nezastaví.
Hořáky a zapalovací hořáky	Vypnout hořáky, zhasnout zapalovací hořák. Zavřít láhve. Vypustit palivové hadice.
Pasažéři	Vydat pokyn k opuštění koše.

Jak minimalizovat nebezpečí zranění při přistání (doporučení výrobce)

1. Briefing pasažérů před startem

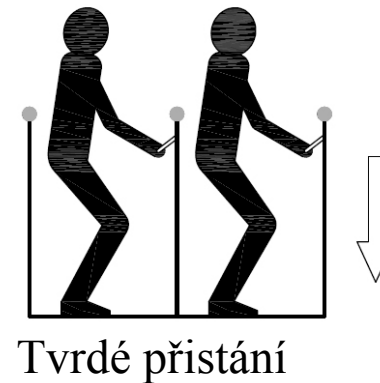
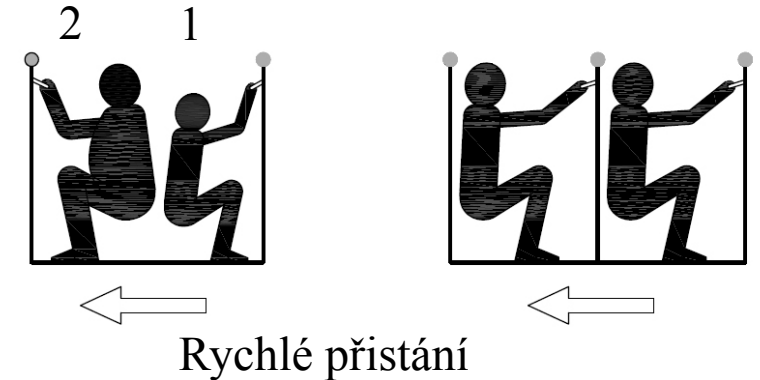
- Až o něco půjde, nebude na něj za letu čas

2. Korektní „landing position“

- Rozdíl pro tvrdé a rychlé přistání
- Pozici 2 v koši bez přepážek využít až není volná pozice 1. Dopředu dát těžší osoby

3. Nepřepřlňovat koše

- méně pasažérů = menší riziko zranění
- v FM je technický limit, raději vzít o jednoho méně do koše / kóje než udává limit FM
- Pozor na minimální plochu na pasažéra (0.25m²) - viz Příloha 2 FM*
  - Např. K22 se 4 lahvemi: Celková plocha 2.24m², 4 láhve 0.6 m² => $(2.24 - 0.6) / 0.25 = 6.6$ => max. 6 osob
  - přepážkové koše
- Pravidlo láhev dovnitř, pasažér ven
- Pravidlo jedno volné a dostupné madlo na pasažéra

* Palivové láhve zaujímají podlahovou plochu 0,15 m². Tento údaj vynásobte počtem lahví a výsledek odečtete od celkové podlahové plochy. Zbývající plochu vydělte 0,25 m², čímž zjistíte, kolik pasažérů může bezpečně cestovat v koši balónu.

Jak minimalizovat nebezpečí zranění při přistání (doporučení výrobce)

4. použít pás pilota

- V anglii několik případů vypadnutí pilota z koše (viz např. 8 /04 / 2007, Souldrop, Bedfordshire, UK)
- Pasažéři jsou zapasováni mezi stěny koše, drží se madel. Pilot má jednu ruku na hořáku, druhou na trhačce a RV. Při nárazu se nemá šanci držet

5. Zavření ventilů pal láhve při přistání

Šťastná přistání...

